

Na studie in Nederland terug naar Soedan

“We hadden verwacht makkelijk toegang te krijgen tot een nieuwe samenleving, maar dat bleek veel ingewikkelder dan we dachten. Na twee maanden in een opvangcentrum hebben we ongeveer drie jaar in een asielzoekerscentrum geleefd. Daar kregen we uiteindelijk een negatieve beschikking over onze asielaanvraag. We hebben onze tijd echter nuttig besteed door Nederlands te leren en dankzij UAF, stichting voor vluchtelingenstudenten, te studeren.”

Alsawi Yusuf verliet Soedan in 1998 vanwege de verslechterende politieke situatie. Oorlog teisterde het zuiden van het land en politieke partijen waren verboden, net als vrijheid van meningsuiting en persvrijheid. De situatie was zo benauwend dat Yusuf met zijn vrouw en eenjarige zoon zijn heil in Nederland zocht.

Tijdens het wachten op de beschikking over de asielaanvraag, kreeg het artsenechtbaar via vrienden die eerder in Nederland hadden gestudeerd contact met UAF. Het gaf hoop. “In een periode waarin het IND ons juist afwees, gaf de UAF ons een positief gevoel door ons als student te accepteren.”

Om te mogen studeren bleek een lange procedure bij het ministerie van Volksgezondheid nodig. “Na een beoordeling van onze medische kwalificaties wilde het ministerie dat we aan een Nederlandse universiteit zouden gaan studeren.” Aldus werd besloten en het echtpaar startte aan de Universiteit van Groningen. De eis om in het derde jaar in te steken en nog drie jaar te studeren, was niet het niveau dat aansloot bij de reeds aanwezige kennis. “We vonden dat oneerlijk en zijn na drie maanden gestopt. Gelukkig kwam UAF met een alternatief: een studie in Maarssen. Ik heb er meteen ja op gezegd. Na zes maanden voltijd studie kreeg ik een diploma Oracle System Development en SQL Databases.” Het toeval wil dat gedurende de laatste dagen van zijn studie het gezin Yusuf een verblijfsvergunning van de IND kreeg.

Na afronding van de opleiding in Maarssen in februari 2002 verhuisde het gezin naar Culemborg. “Ik weet nog goed, we sliepen nog op de grond omdat het huis nog niet was ingericht, maar vanaf de eerste dag heb ik tal van sollicitaties verstuurd. Ook één naar Medis in Leiden, onderdeel van het Leids Universitair Medisch Centrum. Medis was op zoek naar een Klinisch Applicatie Specialist met kennis van computers en, bij voorkeur, met kennis op het gebied van medische beeldvorming.” Yusuf bleek de ideale kandidaat voor de functie te zijn en in mei 2002 kon hij bij Medis aan het werk. Zijn werk bestond uit het ontwikkelen van software waarmee ‘medical images’ konden worden geanalyseerd, voornamelijk van hart- en bloedvaten. “Ik heb er voor gezorgd dat onze softwareontwikkelaars meer inzicht kregen in medische aandoeningen. Ook heb ik contacten gelegd met onze klanten om ze te helpen onze software goed te gebruiken en om van hen feedback op onze producten te krijgen.”

Intussen hield Yusuf contact met UAF en begon hij met het terugbetalen van zijn studieschuld. Dat bleef hij ook doen toen hij was teruggekeerd naar Soedan. Met veel dank aan UAF, want hij mocht de betaling tijdelijk stoppen met maximaal zes maanden tot hij in Soedan een baan had gevonden. Dat lukte.

Eén van de initiatieven van UAF is het interesseren van internationale organisaties voor immigranten die willen bijdragen aan projecten in hun landen van herkomst. Ook Yusuf werd hiervoor benaderd en na een uitleg thuis bezocht hij een workshop waar veel NGO's aan deelnamen. Daar bleef het bij. Tot eind 2002 de situatie in Soedan veranderde. De rebellen en de regering sloten de Machakos-overeenkomst en politieke partijen mochten weer actief worden. Er verschenen weer onafhankelijke kranten en NGO's konden hun werk hervatten. Voldoende reden voor het gezin Yusuf om naar

huis terug te keren. "Mijn vrouw werkte in Culemborg voor een zorginstelling waarbij ze patiënten thuis bezocht, maar eigenlijk wilde ze liever oogarts worden. Dat was in Nederland niet mogelijk. In december 2003 vertrokken we naar Soedan. Ik ben daarna alleen teruggegaan naar Nederland om ontslag te nemen, waarna ik in april 2004 voorgoed naar Soedan ben teruggekeerd. De UAF noemde dit de 'koninklijke weg', namelijk zonder hulp van anderen."

Aarzeling om terug te keren was er niet. "Wij zijn geen economische migranten zoals de Nederlandse autoriteiten denken. We zochten vrijheid en respect voor onze mensenrechten. Toen het mogelijk was hebben we geen moment gearzeld om terug te gaan naar ons eigen land. Ons eigen land heeft veel voordelen. Zo zijn we dicht bij onze grote families en hebben we meer mogelijkheden om sociale en politieke functies te vervullen. We hebben van dat besluit geen spijt gehad."

Na hun terugkeer in 2004 heeft het gezin Yusuf hun leven weer opgepakt. Mevrouw Yusuf begon een studie oogheelkunde en is vier jaar later geslaagd. Ze werkt nu als oogchirurg, tot volle tevredenheid in zowel financiële als professioneel zin. Yusuf is weer aan het werk gegaan in zijn kliniek als radioloog. "Na drie jaar heb ik een huis gekocht, een fruitteeltbedrijf van 10 hectare en twee grote auto's. In mei hebben we goede vrienden in Nederland bezocht."

Terugkijkend concludeert Yusuf: "Onze ervaringen in Nederland hebben onze horizon verbreed. Onze contacten met veel mensen met uiteenlopende achtergronden en culturen waren fantastisch. Dat heeft onze kennis en ons leven zeker verrijkt. Het effect ervan is moeilijk te meten en te benoemen, maar we merken de gevolgen nog steeds in ons dagelijkse leven."

De periode na aankomst in Nederland was zwaar. Niet alleen de lange procedure en de leefomstandigheden in een AZC, ook de taalbarrière en de autochtone cultuur vielen tegen. "Je bent altijd een buitenlander, zelfs als je de taal beheerst en een baan en de nationaliteit hebt. Ook de anti-islam beweging na Pim Fortuyn en de xenofobie sinds 11 september 2001 maakten die periode zwaar", vertelt Yusuf. Hij heeft iedereen die maar overweegt om naar Europa of de VS te migreren aangeraden om eerst goed na te denken over de enorme prijs die ze moeten betalen om toegang te krijgen tot de samenleving. "Ga studeren of bezoek het land als toerist," zei ik altijd, "en probeer vrienden te maken. Maar ontken je afkomst niet; anders ben je niemand meer en blijf je hangen tussen twee werelden en hoor je nergens thuis."

KADER

Over het UAF

Sinds 1948 ondersteunt het UAF hoger opgeleide asielzoekers en vluchtelingen bij hun studie en het vinden van een baan op niveau. Belangrijke pijlers van het UAF-werk zijn: advies en bemiddeling, individuele begeleiding, financiële steun, maatwerktrajecten en belangenbehartiging. Het UAF zet in op volwaardige participatie van vluchtelingen in de samenleving.

De Stichting voor Vluchteling-Studenten UAF steunt ruim 2.500 hoger opgeleide vluchtelingen en asielzoekers bij hun studie en het vinden van een passende baan. Daarnaast behartigt het UAF de belangen van deze groep. De steun van ruim 25.000 particuliere donateurs en bijdragen van bedrijven, organisaties en onderwijsinstellingen maken het werk van het UAF mogelijk. Het UAF is begunstigde van de Nationale Postcode Loterij en in bezit van een CBF-Keur.